

Szövegértés fejlesztése felső tagozaton a LEGO® StoryStarter csomag alkalmazásával

digitális pedagógiai-módszertani csomag
a szövegértés fejlesztésének támogatására

1 Célcsoport

Felső tagozat

2 Rövid leírás

A LEGO StoryStarter támogatja az anyanyelvi kompetenciák, különös tekintettel a szövegértési, szövegalkotási képesség fejlesztését oly módon, hogy a tanulók a LEGO elemek felhasználásával jeleneteket alkothatnak, ezeket korszerű IKT eszközök segítségével rögzíthetik, sorba rendezhetik, és digitális történetté fűzhetik össze: meséket, kiadványokat, filmeket tervezhetnek, melyeket feliratokkal és narrációval láthatnak el.

3 Részletes ismertető

A szövegalkotás-szövegértés terület kiváló fejlesztő eszköze a LEGO StoryStarter. Segítségével élményközpontúvá tehető az oktatás. A szoftver felhasználható az önálló szövegalkotás támogatására, de a pedagógus az ajánlott olvasmányok feldolgozását is izgalmas feladattá teheti általa. A tanulóknak felébresztheti az olvasási kedvet, mivel egy-egy téma kifejtéséhez az olvasmányok beható ismerete szükséges.

Az ajánlott olvasmányok feldolgozása sok gyermek számára nehézséget okoz, és nem szívesen foglalkoznak a sokszor bonyolult cselekménnyel és a régies nyelvezet megértésével. A LEGO StoryStarter azonban új megközelítésbe helyezi a történetek feldolgozását. A jelenetek megalkotása, összeállítása, sorrendjének kialakítása és a kísérő szövegek kreatív alkotása, dramatizálása izgalmas feladat elé állítja a tanulókat, ezért szívesen foglalkoznak a témával, játékos feladattá válik a művek megismerése vagy új történetek alkotása. Fontossá válik a lényeg kiemelése. Elsősorban mesék, klasszikus és kortárs irodalmi művek feldolgozásához ajánljuk.

A csoportmunkában megoldott történet feldolgozása fejleszti a kooperatív készséget és a problémamegoldó képességet is. A LEGO StoryStarter segíti a NAT által fontosnak tartott kulcskompetenciák közül az anyanyelvi, a digitális, a szociális, az esztétikai-művészeti kulcskompetenciákat. Elősegíti továbbá a 21. században alapvető elvárásként megjelenő multiliteralitást, azaz mind analóg-, mind digitális platformon történő kommunikációs kompetencia fejlesztését, tovább mélyíti az IKT-kompetencián belül digitális produktivitással és értékkeremtéssel kapcsolatos ismereteket. E területek LEGO eszközökkel történő komplex fejlesztése olyan digitális állampolgári és más, a későbbi munkaerőpiaci versenyképességhez elengedhetetlen kompetenciákat fejleszt, amelyek szükségesek a 21. században a sikeres boldoguláshoz.

A kidolgozott programcsomag jól illeszkedik a köznevelés céljaihoz, hiszen a kerettantervben az 5–8. évfolyamon az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterület alapvető célja és feladata az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb olvasási stratégiák megismerése és alkalmazása.¹

A fejlesztendő területek között tehát kiemelt szereppel bír a szövegértés és a szövegalkotás, nem véletlen, hogy a PISA tesztek is vizsgálják az olvasott szöveg megértésének, kritikus szemléletének képességét. A kerettantervek a szövegalkotás folyamatának megfigyelésére, gyakorlására, különböző, a kommunikációs helyzetnek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban történő alkalmazására is nagy hangsúlyt fektetnek.

Meggyőződésünk, hogy a LEGO StoryStarter készlet segíti a pedagógus munkáját a kerettantervben megfogalmazott célok elérésében, mivel a tematizált elemek segítségével gyorsan és egyszerűen megoldható a szövegértést és a szövegalkotást fejlesztő feladatok előkészítése. Az előre elkészített elemek használata ugyanakkor lehetőséget nyújt azoknak a tanulóknak is, akik más módon (pl. rajzban) nem tudnák megfelelő formába önteni (például az olvasottak dramatizálása során) a gondolataikat.

A kerettanterv ajánlásainak megfelelően, a felső tagozat első évében érdemes mesékkel kezdeni a kompetenciafejlesztést, hiszen a történetmesélés a legősibb módja az információ átadásának és megosztásának. Az információs társadalomban a mesemondás és a történetmesélés csak annyiban változott, hogy gyakran IKT-eszközöket használunk a történetek digitális formában való rögzítésére és széleskörű megosztására. A digitális történetmesélés középpontjában mindig a történetmesélő áll, akinek a személyiségével átítatva jelennek meg a történetek, melyek gyakran a mesélő személyes élményeiről szólnak. Egyre gyakrabban jelenik meg a digitális történetmesélés az oktatásban is, ahol az ismeretátadás új, alaposabb ismeretsajátítási eszközöként funkcionál.

A digitális IKT eszközök és applikációk alkalmazása elengedhetetlen a foglalkozások során. Nemcsak azért, mert a felnövő nemzedék a munkahelyén is ezekkel az eszközökkel és technológiákkal lesz körülvéve – a tanulók már ma is sokkal otthonosabban érzik magukat, ha az iskolában is a megszokott digitális

¹ Kép forrása: [http://www.teachwire.net/images/made/uploads/products/PX_StoryStarter_Getting_Started_Set_\(1\)_450_336_int_s_c1_c_t_683_330_80_int.jpg](http://www.teachwire.net/images/made/uploads/products/PX_StoryStarter_Getting_Started_Set_(1)_450_336_int_s_c1_c_t_683_330_80_int.jpg)

eszközeiket használhatják –, hanem azért is, mert munka közben a tanulók informális módon olyan kompetenciákat sajátítanak el (IKT eszközök használata, együttműködés stb.), amely a későbbiekben hatékonyabb feladatmegoldást tesz lehetővé.

A program összeállítása során az a cél vezérelt minket, hogy a szövegértés fejlesztése olyan korszerű módszertani elemekkel és IKT-eszközökkel valósuljon meg, amely más alapvetően fontos kulcskompetenciákra (kommunikációs, anyanyelvi, IKT multiliterálitás) is kedvező hatást gyakorol, oly módon, hogy tantárgytól függetlenül, kerettantervi értelemben alkalmazhatóvá válik. Ennek során olyan transzverzális kompetenciafejlesztés valósul meg, amelyben a LEGO-eszközök révén megvalósul a játékosítás; a táblagépekkel és az applikációkkal a digitális környezetben való tartalomfejlesztés, valamint konstruálás során az együtt tanulás élményével a kooperatív együttműködés képessége.

4 Pedagógiai-módszertani elemek

A szövegértés és az ahhoz kapcsolódó kompetenciák fejlesztése összetett folyamat, amely során fontos szerepe van a megfelelő szövegelemek kiválasztásának, az alkalmazott módszertannak és eszközöknek.

A szöveg kiválasztásánál elsődleges szempont, hogy a célcsoport (felső tagozatos tanulók) számára érdekesítő legyen, a szöveg hossza, a történet összetettsége, elvontsági szintje, a szereplők kapcsolatrendszerének bonyolultsága feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak. Éppen ezért – kerettanterv ajánlásainak megfelelően – a felső tagozat első évében érdemes mesékkel (például: A deákból lett király) kezdeni a szövegértés fejlesztését, és a klasszikus műveken keresztül (Gárdonyi Géza: *Egri csillagok*) eljutni a kortárs irodalom könnyen értelmezhető műveire (pl. Háy János: *A boggyósgyümölcskertész fia*). A LEGO StoryStarter készlet elemei kiválóan használhatók mindhárom műfaj jeleneteinek dramatizálására.

Alapszintű feladatok

Az alkalmazott módszertan kapcsán fontos a fokozatosság elvének követése, azaz az alapszintű (értő olvasás), egyéni munkára épülő gyakorlatok során egyszerű, könnyen értelmezhető szövegeket alkalmazunk, amelyek megértését az olvasás előtt megfigyelési szempontokkal, az olvasást követően a fontosabb tartalmi elemeket felidéző, kezdetben zárt végű, majd nyitott kérdésekkel segíthetjük.

Az alkalmazott eszközöknek illeszkedniük kell a 21. század elvárásaihoz, a megfigyelési szempontok, a kérdések és a válaszok megosztása interneten keresztül, tabletek segítségével történik.

Középszintű feladatok

A középszintű feladatokhoz magasabb elvonatkoztatási, szövegértési és IKT kompetenciák szükségesek, és a LEGO StoryStarter készletre épülnek:

- A tanár által elkészített jelenetet fel kell ismerni a tanulónak: melyik mű melyik eseményéhez kapcsolódik, mik voltak a jelenet előzményei, illetve következményei?
- A tanár által elkészített installációkat időrendi sorrendbe kell állítani a tanulónak.

Ennél a feladatsornál a tanulók két fős csoportokban dolgoznak, a jeleneteket a tanulónak a tablettel le kell fényképezniük, és a képeket a szöveges kommentárral kiegészítve el kell küldeniük a tanárnak. A feladatok beérkezési sorrendjét a tanulók a kivétlön tudják nyomon követni, a tanár a gyorsaság és a pontosság alapján értékeli és pontozza a csoportok munkáját.

Emelt szintű feladatok

Az emelt szintű feladatok igénylik a legmagasabb szintű szövegértési és IKT kompetenciát, és a LEGO StoryStarter készletre épülnek:

- A tanuló a LEGO StoryStarter készlet segítségével megépíti a feldolgozott irodalmi műből a kedvenc jelenetét és indokolja választását. A hangot és a képet tablettel rögzíti, és mozgókép formájában küldi el a tanárnak. A mozgóképnek tartalmaznia kell a készítő nevét, a mű címét és szerzőjét. A film hossza nem haladhatja meg az egy percet. A tanulók önállóan készítik el a mozgóképet.
- A tanulók a LEGO StoryStarter készlet segítségével 3-5 jelenetet készítenek el, amely összefoglalja a feldolgozott irodalmi mű lényegét, amelyet az egyik tanuló a saját hangjával kommentál. A hangot és a képet tablettel rögzítik és mozgókép formájában küldik el a tanárnak. A mozgóképnek tartalmaznia kell a készítő nevét, a mű címét és szerzőjét. A film hossza nem haladhatja meg a két percet. A tanulók három fős csoportokban készítik el a mozgóképet.
- A tanulók a LEGO StoryStarter készlet segítségével ajánlót készítenek el, amely kedvet csinál a mű elolvasásához. A mozgóképet az egyik tanuló a saját hangjával kommentálja, és a filmnek jogtiszta zenei aláfestést is tartalmaznia kell. A hangot és a képet tablettel rögzítik, és mozgókép formájában küldik el a tanárnak. A mozgóképnek tartalmaznia kell a készítő nevét, a mű címét és szerzőjét, a felhasznált zene adatait. A film hossza nem haladhatja meg a két percet. A tanulók négy fős csoportokban készítik el a mozgóképet.

Pedagógus-továbbképzések:

- LEGO eszközökkel támogatott digitális történetmesélés az oktatásban (30 órás, akkreditáció folyamatban)
- A fejlesztő biblioterápia és a fejlesztő e-biblioterápia alkalmazása adott tematika alapján a köznevelésben (30 órás, Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0790-04)
- A tanítás és tanulás sikerességének támogatása (BaCuLit). A tanítás és tanulás sikerességének támogatása a tantárgyi szövegek feldolgozásán keresztül. (60 órás akkreditált pedagógus-továbbképzési program, engedélyszám: A/8081/2015, Nyilvántartási szám: 23/218/2015)

Leírás az Eszterházy Károly Egyetem [LEGO képzéseiről](#).

5 Infrastrukturális elemek

Oktató számára

- 1db Lego StoryStarter csomag
- 1 db tablet (iOS, Android vagy Windows operációs rendszerrel, a tablet rendelkezzen hátoldali kamerával, mikrofonnal legalább 16 GB tárhellyel, lehet kombinált típus is billentyűzettel)
- 1 db interaktív panel (vagy interaktív tábla projektorral)

- 1 db tablettartó állvány (specifikus a kiválasztott tablet típushoz, asztalra rögzíthető típusok; vagy tablettartó tok kitámasztási funkcióval)
- Szoftverek: LEGO Story Visualizer (liszensz a csomagok része), LEGO Movie (ingyenes) vagy egyéb gyártók termékei Comics Head, Magisto, Sztorialbum, Photo Comics – Uper Sticker

Tanulók számára:

- 4 tanulónként 1 db LEGO StoryStarter csomag
- 2 tanulónként legalább 1db tablet (iOS, Windows Android)
- 2 tanulónként 1 db tablettartó állvány
- szoftverek (azonosak a tanár által használttal)

[További technikai információk.](#)

Megfelelő sávszélességű internetelérés a mobil eszközök számára.

Könnyen mozgatható bútorzat (székek, padok) a teremben.

6 Támogató szolgáltatások

Tanácsadás, inkubáció: zárt fórum a képzésben résztvevők számára online mentorálással. E támogatási forma a szakmai tapasztalatcsere révén elősegítheti az önszerveződő tanulóközösség és mentorhálózat kialakulását, az együtt tanulás élményével.

7 Kapcsolódó dokumentumok, források

LEGO StoryStarter hivatalos [honlap](#).

LEGO StoryStarter [Kézikönyv](#) (angol).

Leírás az Eszterházy Károly Egyetem LEGO [képzéseiről](#).

Eszterházy Károly Egyetem [Médiainformatika Intézet](#)

Eszterházy Károly Egyetem [IKT Kutatócsoportja](#)